

A KGM MTTI A MAGYAR DOKUMENTÁCIÓ ÚJ ÚTJAIN

A kohó és gépipari tárca-központ dokumentációs tevékenysége

Hoványi Gábor

A KGM Műszaki Tudományos Tájékoztató Intézet /MTTI/ mint tárca-központ^{*} dokumentációs tevékenységének kialakítását három szempont vezérelte:

1. Feladatait a kohászat, gépészet, járműipar, elektrotechnika, híradástechnika, műszeripar és üzemszervezés területén, tehát igen sok és széles szakterületen kell elvégeznie;

2. A Kohó- és Gépipari Minisztériumot és a KGM intézeteit és vállalatait egyaránt tájékoztatnia kell;

3. Szolgáltatásait úgy kell kialakítani, hogy azok összhangban legyenek az országos, ágazati vagy intézményi-vállalati dokumentációs tevékenységgel.

A NEM PUBLIKÁLT KGM SZAKIRODALOM DOKUMENTÁLÁSA

A KGM intézetek és vállalatok kurrens tájékoztatását a publikált szakirodalom egy részéből az CMKDK végzi figyélőkarton-szolgáltatásával, lapszemléivel, témafigyelésével stb. A publikált szakirodalom másik részének, elsősorban a szakterületeibe tartozó szabadalmaknak az átfogó dokumentálására - nagy számuk miatt - nem vállalkozhatott az MTTI.^{**} Kurrens tájékoztatási területe ezért elsősorban a nem publikált szakirodalom dokumentációja.

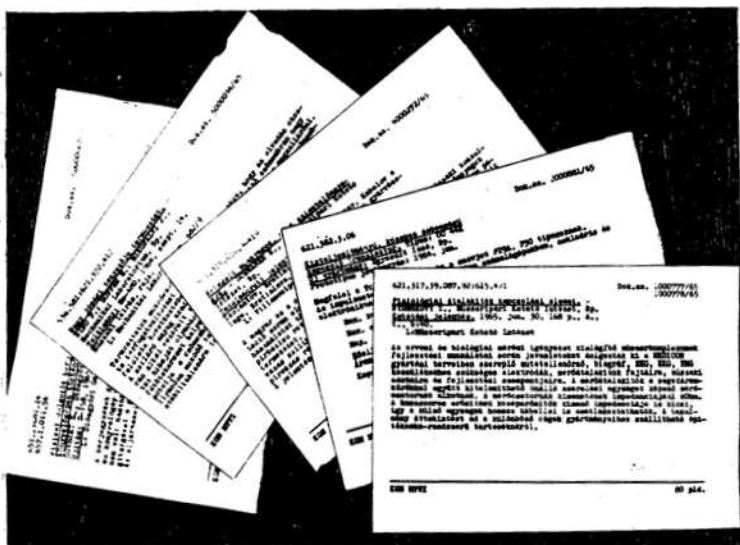
* Az MTTI szervezetében működő ágazati központ jellegű Elektronikai Főosztály dokumentációs tevékenységével ismertetésünk nem foglalkozik.

** A szabadalmak erősen válogatott anyagát szakterületén az MTTI Elektronikai Főosztálya referálja.

A nem publikált szakirodalom növekvő jelentőségére a tájékoztatástudományi kutatók általában két szempontból is rámutatnak: egyrészt adatokat közölnek mind nagyobb volumenéről, másrészt rávilágítanak mind nagyobb jelentőségére, nem egyszer azokra a gazdasági károokra, amelyeket dokumentációs feltáratlansága okoz.

A nem publikált szakirodalom egyik műfajának, a kutatási jelentéseknek a száma például az Amerikai Egyesült Államokban nagyobb, mint a szakcikkeké; anyaguk pedig nemcsak terjedelmesebb, hanem értékesebb is /1/. Szintén a kutatási zárójelentések vizsgálatakor szűrte le egy másik elemzés azt az eredményt, hogy általában minden ötödik műszaki kutatás végeredményét vagy kutatott részeredményét már előzőleg közzétették a szakirodalomban /2/.

Az MTTI ennek a feladatnak az ellátására azért is hivatott, mert a KGM nem publikált szakirodalmának dokumentálásában lehetősége nyílik arra, hogy megvalósítsa a szakirodalmi tájékoztatás egyik legkorszerűbb elvét /3/: a dokumentáció szerves részévé teheti egyrészt a primer dokumentumok létrehozásának folyamatát, másrészt a visszacsatolást a dokumentáció felhasználásáról.

1. ábra

A feladat megoldásának első lépéseként kohó- és gépipari miniszeri rendeletek /4/ azt írták elő, hogy a KGM intézetek és vállalatok kötelesek referátumot beküldeni az MTTI-nek az intézetben ill. vállalatnál létrejött:

kutatási zárójelentéseikről,
tanulmányuti jelentéseikről,
új gyártmányokról,
új gyártási eljárásokról,
újításokról és találmányokról.

Ezekről mint nem publikált KGM dokumentumokról az MTTI ETO jelzetek szerint megrendelhető referálókarton-szolgáltatást ad közre /1.ábra/. A szolgáltatás jelentőségét az domborítja ki, hogy olyan anyaggal ismerteti meg, amelyről más úton nem igen szerezhetnek tudomást az érdekelt szakemberek. Világítsa meg ezt egy példa: az új hűtőtechnikai alkatrészekről mint új gyártmányokról, főbb paramétereikről, sajátosságaikról szóló információk a szolgáltatásban eljuthatnak mindazokhoz, akik az alkatrészeket betervezhetik berendezéseikbe ahelyett, hogy - információ hiányában - újakat kellene tervezniük, vagy alkatrész-importot tartanának szükségesnek.

Az említett kohó- és gépipari rendeletek azonban csak a kezdeti annak a tevékenységnek, amelynek célja, hogy a nem publikált KGM szakirodalom a tájékoztatás részévé váljon. A dokumentációs feltárásnak ugyanis nagy nehézsége, hogy a KGM intézetekben, vállalatokban készített referátumok minősége igen eltérő, sok referátumot kell visszaküldeni kiegészítésre a referáló intézménynek. A referált szakirodalom felhasználásának pedig sokszor akadálya, hogy a primer szakirodalmat nem egyszer nehéz beszerezni a referáló intézménytől. Mindkét tény arra indít, hogy - legalábbis a nem publikált szakirodalom egyes műfajaiban - az MTTI referátumokon kívül maguknak a primer dokumentumoknak az intézményes begyűjtésére is törekedjen. /Jelenleg ugyanis csak ezek egy része érkezik be az MTTI-hez./ Ez a miniszteri rendeletek módosítását kívánja meg.

A DOKUMENTÁCIÓ BEPOLYÁSOLJA A PRIMÉR DOKUMENTUMOK LÉTREHOZÁSÁT

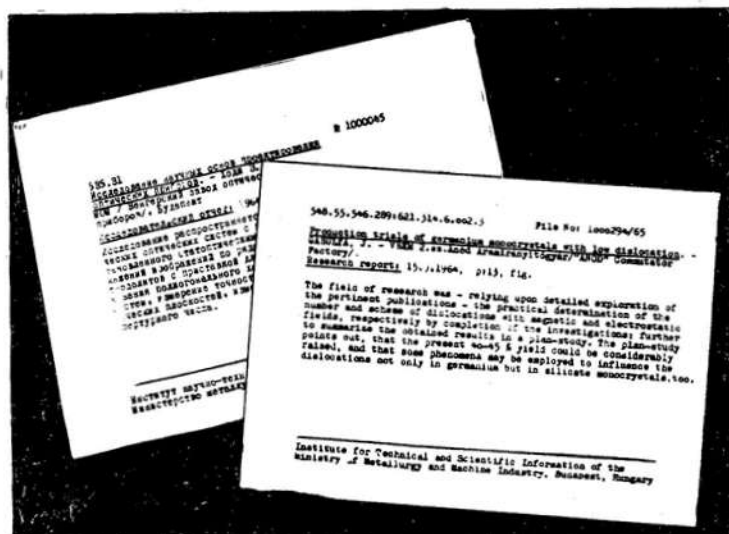
A rendeletmódosításban azonban ennél többre kell törekedni: a Kohó- és Gépipari Minisztériumnak és tájékoztató szervének egyaránt érdeke, hogy a KGM szerveiben készülő kutatási jelentések, tanulmányuti jelentések stb. egységes irányelvek szerint készüljenek és tartalmazzák azokat a legfontosabb adattípusokat, amelyek tükrözik a kutatásokba, tanulmányutakba stb. fektetett munkának, költségnek. Ez az igény az ellenőrzésnek /KGM szempont/ és a széleskörű hasznosításnak /MTTI feladat/ egyaránt fontos követelménye. Ennek kielégítésére az MTTI - az illetékes minisztériumi főosztállyal közösen - elsőként a tanulmányuti jelentések összeállítására dolgozott ki irányelv-javaslatot. Ebben egyrészt meghatározta azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a különböző típusú tanulmányuti jelentésekbe /kiállítás, vásáron való részvétel, intézmény meglátogatása, konferencián, kongresszuson való részvétel/ bele kell foglalni; másrészt általános formai kereteket szabott meg, amelyeket mindenfajta tanulmányuti jelentés összeállításakor be kell tartani.

A NEM KGM EREDETŰ PUBLIKÁLATLAN SZAKIRODALOM DOKUMENTÁLÁSA

A nem publikált dokumentumok referálásának kérdéséhez tartozik a nem KGM eredetűek referálása is.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium és a Művelődésügyi Minisztérium több területen is folyó tájékoztatási együttműködésének keretében a Budapesti Műszaki Egyetem és a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtára referálja nem publikált dokumentumait, referátumait pedig az MTTI beépíti referálókarton-szolgáltatásába. Ujabban megindult az együttműködés a Magyar Tudományos Akadémia egyes szerveivel is: elsőként a szakterületeibe tartozó műszaki-doktori és kandidátusi értekezések referátumai épültek be az MTTI szolgáltatásába.

Részen a KGM kutatóintézetek, részben az MTTI közvetlen nemzetközi kapcsolatainak információs csatornáin megindult a külföldi nem publikált dokumentumok anyagának feldolgozása is az MTTI referálókarton szolgáltatásában. Ennek keretében egyúttal új műfaj, a kongresszusok, konferenciák anyaga /preprintek/ is beépült a referálókarton-szolgáltatásba.

2. ábra

A külföldi partnerek számára az MTTI referáló szolgáltatásának válogatott anyagát angol és orosz nyelven is közreadja /2. ábra/. A külföldi tájékoztatási intézmények érdeklődésére jellemző, hogy a KGM az azonos szakterületű lengyel minisztériummal már megkötötte a nem publikált szakirodalom dokumentációs cseréjéről szóló szerződést,

más baráti országok minisztériumaival, illetve tájékoztató szerveivel pedig kölcsönösen folyik a szerződések előkészítése. /Átfogó tájékoztatási szerződés nélkül egyes csehszlovák, német demokratikus és szovjet tájékoztatási intézetek anyaga érkezik be jelenleg az MTTI-hez./

UJÍTÁSOK TERJESZTÉSE "KEZDEMÉNYEZŐ TÁJÉKOZTATÁSSAL" ÉS ÜZEMI BEMUTATÓKKAL

Az ujitások dokumentációs feltárása és közreadása a nem publikált dokumentumok referálókarton-szolgáltatásában történik. Az MTTI azonban különleges formákat is kialakított a nagyjelentőségű ujitások terjesztésére. Ezekről először ábrával, rajzzal kiegészített részletes leírást szerez be attól a vállalatától, amelyik az ujitást elfogadta. Ezután elbírálja, hogy az adott ujitást melyik KGM vállalat tudja még hasznosítani, s ezeknek saját kezdeményezéseként megküldi a részletes leírást ábra mellékleteivel együtt. A leírást a vállalatok ujitási előadójának be kell naplózniuk, és az ujitás elfogadásáról vagy elutasításáról értesíteniük kell az MTTI-t. Ezzel az ujitások esetében megvalósul a dokumentáció visszacsatolása.

Az ujitások részletes leírásaiból külön zsűribizottság választja ki azokat az ujitásokat, amelyeket az MTTI kiállításokat rendező osztálya - az ujitások dokumentációjával együtt - üzemekben mutat be. A kiállítások látogatói megkérhetik az MTTI-től a bemutatott ujitások részletes dokumentációját, s ennek birtokában javasolhatják, hogy munkahelyükön is bevezessék azokat.

KÖTELEZŐ A TÁJÉKOZTATÁS A KGM INTÉZETEK ÉS VÁLLALATOK KUTATÁSI ÉS FEJLESZTÉSI FELADATAINAK MEGKEZDÉSE ELŐTT

Az MTTI retrospektív tájékoztatást is végez a KGM intézetek és vállalatok számára: szintén miniszteri rendelet /4/ írja elő, hogy ezek kötelesek "a kutatásra, a gyártmányfejlesztésre és az új gyártmány bevezetésére, műszaki szervezési intézkedésekre, továbbá a tanulmányutakra vonatkozó terveik kidolgozása előtt" információt kérni az MTTI-től. A rendelet utasítására a KGM intézetek és vállalatok bejelentik az MTTI-nek kutatási és fejlesztési témáikat, és megadják, hogy ezek közül melyekhez tudnak önállóan irodalomkutatást készíteni. Az MTTI azokhoz a témákhoz készít irodalomkutatásokat, amelyekhez az intézetek és vállalatok nem tudnak önállóan irodalomkutatást összeállítani.

Az irodalomkutatási munkát az MTTI dokumentációs tára segíti elő. Ebben a nem publikált dokumentumok több szempont szerint kereshetők vissza: valamennyi tárgyköre szerint, ezen kívül a kutatási zárójelentések szerzők, a tanulmányuti jelentések meglátogatott országok és tanulmányozott intézmények, az ujitások pedig az elfogadó intézmények szerint is. A publikált szakirodalmat a jelentősebb

külföldi referáló folyóiratoknak, valamint az OMKDK figyélőkarton szolgáltatásának és lapszemléinek a KGM szakterületeibe tartozó anyaga képviseli. A tárból az MTI irodalomkutatásokat végez

1. a Kohó- és Gépipari Minisztérium igényeire;
2. a KGM vállalatok számára, felsorolt feladataik elvégzésének elősegítésére;
3. saját tájékoztatási feladatainak előkészítésére.

OMKDK/79824/65

621.791.753.93:621.791.763.1
Precíziós védőgáz, wolframives
ponthegeztés. = CANULETTE, W.N.;
AGNEW, S.A. stb. = Welding Journal,
44.k.6.sz.1965.p.27os-274s, á:6,
t:2, g:2, f:12. T:OMKDK.R:Vassell.

francia nyelven:

OMKDK/61933/64

621.791.763.1.03-52
Ponthegeztő gépek vezérlése.
La Machine-Outil Francaise, 29.k.
200.s z.1964.jul.p.143-149, á:7,
f:8. T:SzIMFI.R:Semetkay.-Tárgyal-

OMKDK/61925/64

621.791.763.1.03-523
Ponthegeztő gépek vezérlése. I.r.
La Machine-Outil Francaise, 29.k.
199.sz.1964.jun.p.191-209, á:12,
b:1, f:26. T:SzIMFI.R:Semetkay.

német nyelven:

OMKDK/80202/65 611.791.763.1

Új módszer ponthegeztő gépek
hőmérséklet szabályozására.
HOFT, H. = ZIS-Mitteilungen, Halle,
7.k. 7.sz. 1965. p. 1047-1055,
á:4, b:8, f:6. T:Miskolc-Egy.R.Lip

OMKDK/39824/64 621.791.76.037

Ellenálláshegeztő gépek és berendezé-
sek továbbfejlesztése. - PANZER, H.-
Schweisstechnik, Berlin, 14.k.4.sz.
1964.p.175-180. á:13, t:1, f:17, T:Vaskut

OMKDK/85865/63

621.797.002.5:621.791.763.1.037
A hegesztő munkáját megkönnyítő
készülékek és segédesszközök. -
Schweisstechnik, Wien, 17.k.12.
sz.1963.p.183-184. á:2, f:3,
T:Vaskut, R:Gimes.- Javító műhe-

orosz nyelven:

OMKDK/79429/65 621.791.763.03

Keréktárcsa és kerékagy ponthe-
gesztésére szolgáló több elektró-
dás gép. - VOLKOV, Sz.N. = Avtoma-
ticseszkaja Szvarka, 18.k. 7.sz.
1965.p.51-52, á:2, f:8. T:OMKDK

OMKDK/80209/64 621.791.76.037

Új függesztett-rendszerű ponthe-
gesztő gépek. - TISURA, V.I.; BER-
ZIN, A.I. - Avtomaticheskaja
Szvarka, 9.sz. 1964.p.61-65, á:2,
b:3, f:6. T:OMKDK,

OMKDK/80358/64 621.791.763.1.037

Rácsszerkezetek szerelését és
többelektródás hegesztését végző
félautomata. - ERIHOV, A.V.; MAT-
JUSIN, E.G. - Szvarocsnoc Proiz-
vodstvo, 9.sz. 1964. p. 38-39,
á:4, f:5, T:Vaskut

OMKDK/54161/64

621.791.763.1:669.706
Forgóelektróda-fejes ponthegeztő
gép könnyűfémek hegesztéséhez.
- BULATOR, E.I. - Szvarocsnoc
Proizvodstvo, 1964.6.sz. p.31-
33, á:4, f:4. T:Vaskut, R:Érszeginé.

3. ábra

Az irodalomkutatásokat az MTTI a jövőben megkísérli gépelés helyett a referálókartonok összefotózásával elkészíteni /3.ábra/. A kiválogatott anyag szerkesztése után az üveglapra illesztett állandó részecímek /pl. "POLYÓIRATCIKKEK magyar nyelven:"/ "betördelése" után mikrofilm felvétel készülne a címlírásokról vagy a referátumokról. Ennek nagyított pozitív másolatát kaphatná meg az igénylő, a mikrofilm pedig támpéldányként a dokumentációs tárbba kerülhet. Az eljárás előnye, hogy gyorsabb a gépelésnél, és a másolási munkafolyamat hibamentes. Ezzel a megoldással könnyen készíthető annotált bibliográfia is: ez referáló kartonokként két felvételt kíván, egyet-egyet a referálókarton két oldaláról. Az eljárás gyorsasága nagyobb előny, mint az a hátrány, hogy az olvasónak az egyes referátumokat két lapról kell "összeolvasnia".

TÉMAFIGYELÉS A KOHÓ- ÉS GÉPIPARI MINISZTERIUM SZÁMÁRA

Az MTTI egyik dokumentációs feladata, hogy összegyűjtse a KGM tájékoztatási igényeit, és ezeket aszerint csoportosítsa, hogy azok milyen tájékoztató szolgáltatásokkal elégíthetők ki.

Az MTTI a KGM igények egy részének témafigyelő szolgáltatásával tesz eleget: ebben saját és más tájékoztatási szervek dokumentációs feldolgozásait havonta, névre szólóan küldi meg az igénylőknek. Az anyag válogatását az igénylők által megadott téma-címek és/vagy ETO jelzetek szerint végzi. A témafigyelések kiküldése előtt az anyagot szaklektorok nézik át, mert a tájékoztatási szervek dokumentációs feldolgozásaiban előfordulhat, hogy téves a tárgyszavazás, vagy a szakozás.

A "TÉMAKÖZELSÉG" SEGITI A TÉMADOKUMENTÁCIÓK TÁRGYVÁLASZTÁSÁT

A témadokumentáció műfaja az CMKDK kiadványsorozatából ismerős a tájékoztatási szakemberek számára: a témadokumentáció egy szakkérdés válogatott, tulnyomórészt külföldi szakirodalmának olyan tömörített szövegi feldolgozása, amely az eredeti dokumentumokat helyettesíti, és amelyben az egyes tömörítvények az eredeti dokumentumoknak megfelelően határolódnak el.

Az MTTI témadokumentációit az igénylők széles körének készíti. Témaválasztásban igyekszik kihasználni azt a lehetőségét, hogy a KGM-hez és ennek intézeteihez, vállalataihoz egyaránt közvetlen információcsatornái épültek ki. Ez a "témaközelsége" a témaválasztásban és a feldolgozás szülőponti kérdéseinek megítélésében predestinálja az MTTI-t arra, hogy az ún. harmadfoku dokumentációs feldolgozások összeállítását egyik szülőponti feladatának tekintse.

DOKUMENTÁCIÓ AZ IPAR- ÉS VÁLLALATVEZETÉS DÖNTÉSEINEK ELŐKÉSZÍTÉSÉRE

A gazdasági vezetők tájékoztatási igényeinek különleges típusa: dokumentációs segédanyagok igénylése az ipar- és vállalatvezetés döntésre váró távlati problémáihoz. Ezek kielégítésére egy-egy téma átfogó, alapos, többhónapos munkát kívánó dokumentációs feldolgozására van szükség - a munka eredménye pedig a szemletanulmány.

A szemletanulmány a témadokumentációval szemben egy szakkérdés válogatott irodalmának olyan tömörített szövegű, "kompilációs" feldolgozása, amely az eredeti dokumentumokat nemcsak helyettesíti, hanem azok megállapításait, adatait az igénylő szempontja szerint rendezve tartalmazza. /A szemletanulmányban tehát nem alkotnak egy tagot és határolódnak el egymástól az eredeti dokumentumokból készített tömörítvények./ Az MTTI szemletanulmányok feladata, hogy - az iparvezetés, az ipari fejlesztés, kutatás, tervezés és termelés szemponti és sok esetben a szakembereknek csak a szűkebb körét érintő témáiban - a külföldi műszaki fejlődés vagy gazdasági helyzet adott állapotát és fejlődési trendjét tükröző, válogatott szakirodalmat úgy mutassák be magyar nyelven a szakembereknek, hogy ezek az eredeti dokumentumokból a szempontjaik szerint feldolgozott megállapítások és adatok logikailag összefüggő gyűjteményét kapják. Ez egyúttal azt is indokolja, hogy miért készül a szemletanulmány általában az igénylők szűkebb, de minden esetre homogénabb rétegének, mint amilyenek a témadokumentációk készülnek: az eredeti dokumentumok feldolgozását megszabó válogatási és rendezési elv többnyire csak a szakemberek szűkebb csoportjában azonos.

A szemletanulmány-jellegű feldolgozások fokozódó jelentőségét hangsúlyozza a baráti országoknak az új gazdasági mechanizmus dokumentációs problémáit tárgyaló tájékoztatótudományi szakirodalmában is /5/: "A jövőben az irányító tevékenység szempontja éppen a távlati tervezés területére helyeződik át. Ebből nyilvánvalóan következik, hogy a tájékoztató munka szempontjának elsősorban a távlati feladatok biztosítására kell irányulnia. Meg kell tehát a jövőben változtatni a tájékoztatás munkatársainak és a tájékoztató munkának eddigi típusát, mégpedig olyan értelemben, hogy az az áttekintő tanulmányok és elemzések készítésére irányuljon, amelyek alapját képezik a távlati tervnek."

A MŰSZAKI GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÁS ALAPJA: AZ ADATTÁR

A témadokumentációk, különösen pedig a szemletanulmányok műfaja azt kívánja, hogy az MTTI dokumentációs munkájában igen jelentős helyet kapjon a műszaki-gazdasági tájékoztatás. Ennek fontosságát a szakirodalom elsősorban a következőkben látja /6/: "A gazdasági vezetés sikerének egyre több az összetett, kutatási, termelési, szervezési és kereskedelmi tényezője, és ezek egyre bonyolultabban kapcsolódnak egymáshoz. Viszont ahogy nőnek a gazdasági vezetők feladatai, úgy csökken az ezeknek a tényezőknek a számbavételére, feltárására és rendezésére fordítható ideje. Mivel e tényezők jelentős hányada a

szakirodalomban található, a műszaki-gazdasági tájékoztatásnak válnia kell arra, hogy - döntéshozzáértési alapszerveként - feltárja és rendszerezze ezeket a gazdasági vezetők számára."

A távlati elgondolások szerint az MTTI-nek a KGM szakterületein szintézist kell alkotnia műszaki-gazdasági tájékoztatásával a tájékoztatás műszaki és gazdasági dokumentációjából, amelyet saját tevékenységén kívül országos szervek vagy vállalatok hoznak létre: éppen harmadfokú dokumentációs szolgáltatásaiban kell egységbe ötvöznie a műszaki fejlődés trendjét és a konjunktúra-kutatás eredményeit.

Mindenhez az adatgyűjtés egyik alapanyaga az MTTI-hez, vagy más tájékoztatási szervhez beérkező publikált szakirodalom; másik alapanyaga az a nem publikált, vagy ún. "semipublished" irodalom, amely ma elsősorban külföldi hírügynökségek telex-szolgálatán és külkereskedelmi vállalatok információs csatornáin kezd beérkezni az MTTI-be, vagy válik hozzáférhetővé számára.

A beérkező információk tárgyszavas feltárással épülnek be az MTTI műszaki gazdasági adattárába. A tárgyszavas feltárást az MTTI a Uniterm rendszer továbbfejlesztett változatával végzi. A továbbfejlesztés kettős: egyrészt a szakterületen elválaszthatatlanul egységet alkotó fogalmak együttesen alkothatnak egyetlen vezérszót; másrészt a dokumentumszámok elé irt kapcsolójelekkel megvalósítható a vezérszavak, ill. fogalmaik kapcsolása a dokumentumok tartalmának feltárással. Ez azért számottevő újítás, mert egy-egy dokumentumot a tárban átlag 15-20 vezérszó tár fel, s ezek kapcsolás nélküli betáplálásokkor a visszakeresés "zaja" igen nagy számérték lenne. A vezérszavas feltárást és az adattár nyilvántartási rendszerét a 4. és 5. ábra mutatja be.

A vezérszavakkal feltárt eredeti dokumentumok, ill. információk két formában épülnek be az adattárba: a könnyebben hozzáférhető dokumentumokról - ilyen a tárba beépített dokumentumok tetemes része - Dokufo vagy fotomásolat készül; a nehezen hozzáférhetőkről pedig már maguk a feldolgozó munkatársak készítenek tömörítvényeket. Az adattár kezelésében új, gyors és olcsó megoldást hoz majd, ha megkezdődik a mikrofilm felvevő, előhívó és olvasó-nyomtató berendezés.

KURRENS MŰSZAKI-GAZDASÁGI TÁJÉKOZTATÁS AZ IPARVEZETÉS ÉS A GAZDASÁGI VEZETŐK SZÁMÁRA

A havonta megjelenő Iparpolitikai Tájékoztató célkitűzése, hogy a KGM legszámottevőbb iparágaiiban a szakirodalom olyan legfrissebb adatait, megállapításait tárja, elsősorban az iparvezetés elé, amelyek az iparágak fejlesztése szempontjából jelentősek. Az anyag válogatásával szemben ezért egyik követelmény, hogy a műszaki és műszaki-gazdasági tartalmat értékeljék a szakirodalomban, a másik - nem kevésbé lényeges - pedig az, hogy behatóan ismerjék az érintett iparágak egészének helyzetét, problematikáját, és a válogatásban ezt az ismeretüket maradéktalanul érvényesítsék.

TÖMÖRÍTÉNY				
A vastag vonallal határolt részt géppel, három másolattal kell kitölteni!				
A közlemény címe		A: anyagok alkalmazásában várható irányzat és változás 1966-ban.		
eredetiben		Materials forecast '66		
SZERZŐ/K/ NEVE /VEZIG NAGYSÉGŰVEL IRVÁ/		VACCARI J.A.; HAUCK J.E.; MOCE J.A.; BUSCHE M.G.; FABIAN R.J.		
A folyóirat címe /nem rövidítve/		Materials in Design Engineering		
megjelenés		63. k./kötet/ 1. sz./sz./1966./év/ jan./hó rövidítés/ /nap/		
A közlemény oldalsz.:		A közlemény oldalsz.:		A közlemény oldalsz.:
p. -		4:		1:
A közlemény oldalsz.:		A közlemény oldalsz.:		A közlemény oldalsz.:
p. -		4:		1:
Tömörítvény /másféle sorírozással géppel/:				
Mintegy 1000 adatközlő vállalat, intézmény és hatóság megkérdezése alapján kerestek az USA-ban választ a következő kérdésekre:				
- A felhasználók milyen új anyagokra számíthatnak? - Milyen új felhasználásra találhatnak az egyes anyagok? - Csökken, változatlan vagy növekszik-e az egyes anyagok felhasználása 1965-höz képest? - Milyen problémák merülnek fel a felhasználóknál?				
A fennírtak nagyobb szilárdságú és korrozíóállóságú anyagok kifejlesztésén foglalkoznak. A műanyagok konkurrenciájának ellensúlyozására újabb és jobb terméktípusokat foglalkoztatnak kifejlesztési új piacok megszerzésére. Így megjelenik a vékony acél fólia csomagolási célokra, porcelánzománcos fólia dekoratív célokra, többféle bevonattal ellátott acél korrozíóellenállást igénylő célokra.				
A műanyaggyárak aligha foglalkoznak alapvetően újfajta polimerrel megjeleníteni, viszont nagy termékválasztékot nyújtanak speciális igények kielégítésére.				
./.				
/A szöveg új oldalon, nagy jobboldali margóval folytatható/				
Tömörítő neve és címe:		Lektor neve és címe:		
Fémipari Kutató Intézet		Nagy B.		
Dok. szám:		K.2347		

4. ábra

Tárgyszó: PIACKUTATÁS									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
346 □ = 385	1, + 112	1 515 2 160	1 94 1- 512 x; 836	1 34 1 318	1 9 1- 41 1- 816	1 302 1- 628	1 115 1 190 1 234 1 512	1 341 1 309	1 68 1 415 1 598

5.ábra

A KGM-hez tartozó intézetek, vállalatok gazdasági vezetői számára közölnek tömörítéssel vagy "kompiláció" formában adatokat, megállapításokat, megoldásokat az Időszerű Műszaki Gazdasági Kérdések sorozat egyes számai. Ezek a szakirodalomban megjelenő legújabb és hazai szempontból is időszerű témákat tárgyalják, tehát rugalmasan követik a szakirodalom "kínálatát", és az egyre élénkebb hazai "keresletet". Ebben a sorozatban kap helyet annak a szakirodalomnak a harmadfokú dokumentációs feldolgozása, amely után a gazdasági vezetők egy új gazdasági mechanizmus küszöbén érdeklődnek, és amelynek megismerésével bővíthetik látókörüket, korszerű eszközöket, megoldásokat alkalmazhatnak vezetési munkájukban.

A GÉPESÍTÉS A DOKUMENTÁCIÓS SZOLGÁLTATÁSOK TOVÁBBÉPÍTÉSÉRE

A gépesítésnek a dokumentációs munkában két feladata lehet:

1. létrehozhat olyan tájékoztatási formákat, amelyek gépesítés nélkül nem valósíthatók meg;
2. átvehet a hagyományos eszközökkel dolgozó dokumentációtól olyan tájékoztatási feladatokat, amelyeket a hagyományos eszközök-nél gazdaságosabban tud megoldani. A gépesítés mindkét esetben a hagyományos eszközökkel dolgozó dokumentációra "épül rá".

Az MTTI szűkebb értelemben vett dokumentációs szolgáltatásait két formában építi tovább a gépesítés:

1. a nem publikált referáló-kartonok ETO jelzeteknél differenciáltabb tárgyszavas feltárásából gépi indexet készít magyar, angol és orosz nyelven;
2. gépi témafigyelés előkészítését kezdi meg a műszaki gazdasági adattár vezérszavai alapján. Ezeket a feldolgozásokat az MTTI saját lyukszalagos írógépével és elektronikus számológép igénybevételel készíti.

Az MTTI tájékoztatás-gépesítési programjában ez a két kísérleti jellegű szolgáltatás a szorosan vett dokumentációs tevékenység elektronikus számológépes továbbépítésének első lépése.

I R O D A L O M

- /1/ SVERDLUP, A.: Le Scandinavian Documentation Center /Scandoc/ à Washington. = Bulletin des Bibliothèques de France, 9.k. 6.sz. 1964. p.237-244.
- /2/ MARTYN, J.: Unintentional duplication of research. = New Scientist, 1964.febr.4. p.338.
- /3/ Science, government and information. A Report of the President's Science Advisory Committee. /Ed. by A. Weinberg./ Washington, 1963.V. 52.p.
- /4/ 64.200/1964 /IX.14./ KGM és 65.150/1965 /VI.19./ KGM
- /5/ SALEK, F.: Tájékoztatás az új gazdasági irányításban. = Metody Techniki Informace, 1965. 3.sz.
- /6/ MACLEAN, I.: The information requirements of industrial marketing research. = ASLIB Proceedings, 17.k. 11.sz. 1965. p. 308-316.

o°o

HOVÁNYI, G.: The Institute of Scientific and Technical Information of the Ministry of Metallurgy and Machine Industry seeks new ways in Hungarian documentation

The special fields of the Institute concern metallurgy; mechanical, automotive, electrical, telecommunication and instrumental engineering; plant organization. Its most important activities are concentrated on the following tasks:

1. Publishing of abstracts in card form in Hungarian, in English and in Russian on research reports, on reports on study tours, on new products, on new manufacturing processes, on innovations and inventions, as well as on dissertations brought about in the institutes and enterprises of the Ministry. It processes in Hungarian similar selected foreign documents.
2. Literature searches for institutes and enterprises.
3. Current awareness service for the Ministry on selected technical and economic subjects; the interested subject specialists receive personally the abstracts of publications which deal with the selected subjects.

4. In the field of certain subjects of paramount importance, the Institute prepares thorough reviews of the publications, their findings and their data. These reviews serve as the basis of decision-making for industrial managers.

5. Abstracts and reviews of publications on the trend of technical development and on the economic situation are published regularly in the monthly "Iparpolitikai Tájékoztató" /Information on Industrial Policy/.

6. For its documentation and information activities it is developing a collection of data from the abstracts of published and unpublished literature; in addition, it is establishing a data-file for technico-economic information based on the UNITERM-system.

7. Among its various documentation services there has to be mentioned the mechanical indexing of abstracts and - in the field of automation - the current awareness service by key-words processed by machine.

∴

∴

ХОЗЯНИ, Г.: Институт Научно-Технической Информации на новом пути венгерской документации

Отрасль Института - это металлургия, машиностроение, производство средств передвижения, электротехника, техника связи, приборостроение и организация производства. Важнейшая документационная деятельность Института:

- I./ Издание реферативных карточек на венгерском, английском и русском языках об отчетах по исследованиям, об отчетах о научных командировках, о новых изделиях, новых способах производства, о новшествах и изобретениях институтов и предприятий Министерства металлургии и машиностроения, а также о диссертациях по этим областям. Рефераты на венгерском языке о таких же типах документов из зарубежной литературы, с разбором.

- 2./ Составление библиографических списков для институтов и предприятий Министерства; без таковых институты не могут приступить к исследовательским задачам или работам по развитию.
- 3./ Постоянная регистрация данных технических и экономических проблем для Министерства металлургии и машиностроения; отправление рефератов публикаций по определенным темам в адрес заказчиков.
- 4./ По некоторым важным темам проведение компилятивной обработки публикаций, включая содержащиеся в них данные и заключения. Эти обзорные труды представляют собой основные материалы для подготовки решений руководителей промышленности и предприятий.
- 5./ Компилирование статей, опубликованных по теме о тенденциях технического развития и экономическом положении по важнейшим отраслям Министерства, в виде месячного документационного журнала "Iparpolitikai Tájékoztató" /"Бюллетень о промышленной политике"/.
- 6./ Для документационно - информационной деятельности, создание справочно-информационного фонда из рефератов опубликованной и неопубликованной технической литературы, а из технико-экономических данных - указателя данных типа системы ЮНИТЕРМ.
- 7./ Изготовление указателей механическим способом и в области автоматизации проведение механизированного предметного наблюдения тем.

111

HOVÁNYI, G.: Das Institut für Technisch-Wissenschaftliche Information des Ministeriums für Hüttenwesen und Maschinenbau sucht neue Wege in der ungarischen Dokumentation

Die durch das Institut bearbeiteten Fachgebiete sind das Hüttenwesen, Maschinenbau, Fahrzeugbau, Elektrotechnik, Nachrichtentechnik, Messgerätebau und Betriebsorganisation. Die Dokumentationsstätigkeit erstreckt sich auf nachstehende wichtigste Aufgaben:

1. Verfertigung von Referaten in ungarischer, englischer und russischer Sprache in Karteiform über die in den Instituten und Unternehmen des Ministeriums für Hüttenwesen und Maschinenbau verfassten Forschungsberichte, Reiseberichte, über neue Erzeugnisse, neue Produktionsverfahren, Neuerungen und Erfindungen, weiters über die in dem Fachbereiche erscheinenden Dissertationen. Ähnliche ausländische Publikationen werden in ungarischer Sprache referiert.

2. Verfertigung von Literaturrecherchen für die Institute und Unternehmen des Ministeriums.

3. Fortlaufende Beobachtung im Auftrage des Ministeriums für Hüttenwesen und Maschinenbau von vorher bestimmten technischen und wirtschaftlichen Themen in der Fachliteratur; die Referate über Publikationen in diesen Themen werden den Anspruchstellern persönlich zugestellt.

4. Für die wichtigsten Themen werden die Publikationen der Fachliteratur, die darin enthaltenen Feststellungen und Angaben mit Hilfe eines Kompilationsverfahrens bearbeitet; diese Studien bilden das Informationsmaterial zu der Vorbereitung von Führungsentscheidungen.

5. Über den Trend der technischen Entwicklung und über die Wirtschaftslage berichtet die monatlich erscheinende Dokumentationszeitschrift "Iparpolitikai Tájékoztató" /Pulletin für Industriepolitik/ veröffentlicht.

6. Zu der Dokumentations- und Informationstätigkeit wird aus den Referaten der publizierten und nicht publizierten Literatur eine Sammlung von technischen Daten errichtet, während von den technisch-ökonomischen Daten auf Grund des UNITERM-Systems eine weitere Datensammlung ausgebaut.

7. Ausser den erwähnten Dokumentationsdiensten befasst sich das Institut mit mechanischem Indexieren und mechanisierter Literaturrecherche auf dem Gebiete der Automation.

